

Til Kontrollutvalgene i Åsnes, Grue, Kongsvinger, Eidskog, Nord-Odal og Sør-Odal
kommuner
v/Glåmdal sekretariat IKS
2226 Kongsvinger

GLÅMDAL KRISESENTER IKS - SELSKAPSKONTROLL

	Glåmdal Kriesenter IKS Postboks 534, 2203 Kongsvinger Telefon 62 81 80 88 - Faks 62 81 64 12 post1@glamdalkriesenter.no Org.nr. 971 484 330
---	---

Revisjonsrapport 990 908

Kongsvinger 13.5.2013

INNHold:

1	Innledning.....	3
2	Oversikt over selskapet.....	3
2.1	<i>Lov og selskapsavtale/vedtekter</i>	<i>3</i>
2.2	<i>Eierkommuner</i>	<i>4</i>
2.3	<i>Styrende organer</i>	<i>4</i>
2.4	<i>Personale.....</i>	<i>5</i>
2.5	<i>Økonomi</i>	<i>5</i>
2.6	<i>Tjenesteproduksjon.....</i>	<i>5</i>
3	Samtale med styreleder og daglig leder (utdrag)	6
3.1	<i>Selskapsforhold</i>	<i>6</i>
3.2	<i>Avtalemessige forhold</i>	<i>7</i>
3.3	<i>Forpliktelser mot offentlige instanser.....</i>	<i>8</i>
3.4	<i>Helse, miljø og sikkerhet (HMS)</i>	<i>8</i>
3.5	<i>Fremtidsutsikter</i>	<i>9</i>
4	Uttalelser fra styrende organer (utdrag).....	9
4.1	<i>Styre.....</i>	<i>9</i>
4.2	<i>Representantskap.....</i>	<i>9</i>
5	Eierkommunenenes oppfølging av eierinteresser	10
5.1	<i>Åsnes kommune</i>	<i>10</i>
5.2	<i>Grue kommune</i>	<i>10</i>
5.3	<i>Kongsvinger kommune</i>	<i>11</i>
5.4	<i>Eidskog kommune.....</i>	<i>11</i>
5.5	<i>Nord-Odal kommune</i>	<i>11</i>
5.6	<i>Sør-Odal kommune.....</i>	<i>12</i>
6	Revisor	12
7	Konklusjon.....	13
8	Anbefalinger	13
	VEDLEGG 1: Spørreskjemaer.....	15
	VEDLEGG 2: Regler for god selskapsstyring	20

1 Innledning

I henhold til kommunelovens § 77 nr. 5 skal kontrollutvalget ”*påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.*” I kommunelovens § 80 Selskapskontroll er eierne av heleide selskaper gitt utvidede muligheter for kontroll og innhenting av informasjon.

Glåmdal Kriesesenter IKS eies av seks kommuner, som alle har bestilt denne selskapskontrollen: Åsnes (kontrollutvalgets møte 31.1.2013), Sør-Odal (11.2.2013), Grue (12.2.2013), Eidskog (13.2.2013), Nord-Odal (18.2.2013) og Kongsvinger (12.4.2013). Glåmdal sekretariat IKS oversendte bestillingen 31.1.2013.

Kontrollutvalgene har vedtatt å bestille selskapskontroll (eierskapskontroll) i Glåmdal Kriesesenter IKS med følgende problemstillinger:

- “Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
 - Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
 - Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
- Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?”

Selskapskontroll i Glåmdal Kriesesenter ble også bestilt i 2010, men ble ikke gjennomført, på grunn av eiernes vurdering av organisering og struktur. Organisering drøftes fortsatt i 2013, og kontrollutvalgene finner det nå hensiktsmessig å se hvordan eierne har fulgt opp selskapet.

Glåmdal revisjon IKS sin metode for selskapskontroll følger Norges Kommunerevisorforenings veileder for selskapskontroll (jf. www.nkrf.no). Revisor går gjennom selskapets drift, herunder styrende organer, tjenesteproduksjon, økonomi, juridiske forhold m.m.

Glåmdal Kriesesenters styreleder Halvor Ravn Holøyen og daglig leder Nina Finsen besvarte spørsmål om virksomheten i møte 13.2.2013. Styreleder har i tillegg besvart spørreskjema; det samme har representantskapsleder Stig Holm. Sammen med dokumenter gir dette et godt bilde av selskapet.

Rapporten sammenstiller hovedfunnene i vår undersøkelse. Daglig leder har lest utkast til rapport, og hennes innspill er innbakt i den ferdige rapport.

2 Oversikt over selskapet

2.1 Lov og selskapsavtale/vedtekter

Glåmdal Kriesesenter ble etablert i 1981 og ble stiftet som et interkommunalt selskap (IKS, org.nr. 971 484 330) den 1.1.1989. Selskapet driver sin virksomhet i henhold til lov om kommunale kriesesentertilbud (2009-06-19, kriesesenterloven, som trådte i kraft 1.1.2010) og lov om interkommunale selskaper (1999-01-29-6, IKS-loven).

Kriesesenterets virksomhet er forankret i to styringsdokumenter:

1. *Selskapsavtale for Glåmdal Kriesesenter IKS* (1.7.2012). Selskapsavtalen kan endres ved at kommunene gjør likelydende vedtak om dette (jf. § 12).

2. *Vedtekter Glåmdal Krisesenter IKS* (1.6.2012). Vedtektene kan sees som et vedlegg til selskapsavtalen med utdyping av driften. Vedtektsendringer vedtas av representantskapet (jf. § 8).

Selskapsavtalen sier følgende i § 4 Formål: "Glåmdal Krisesenter IKS har som oppgave å sikre et godt og faglig forsvarlig tilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner. Kartlegge og synliggjøre den private volden i de samarbeidende kommunene i Glåmdal og tilby brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av tjenesteapparatet."

Driften er innrettet etter selskapsavtalen og vedtektene, som ikke legger spesielle begrensninger på driften.

2.2 Eierkommuner

Glåmdal Krisesenter IKS har seks eierkommuner. I selskapsavtalens § 5 heter det følgende: "De enkelte deltakeres eierandel og ansvar er fastsatt som følger (fordelingsnøkkel basert på innbyggertall pr. 01.01.2006):

Eidskog kommune:	13,1 %
Grue kommune:	10,6 %
Kongsvinger kommune:	34,9 %
Nord-Odal kommune:	10,2 %
Sør-Odal kommune:	15,6 %
Åsnes kommune:	15,6 %

Den enkelte kommune kan med ett (1) års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i Glåmdal Krisesenter IKS. Oppsigelsen trer i kraft etter påløpende hele budsjettår (jf. vedtektenes § 9).

2.3 Styrende organer

Krisesenterets representantskap, som er selskapets øverste organ, skal bestå av en representant fra hver av eierkommunene (jf. selskapsavtalens § 8). De seks representantskapsmedlemmene velges for kommunestyreperioden, dvs. fire år.

Styret skal ha fem medlemmer, hvorav fire representerer kommunene og én representerer de ansatte. Styremedlemmer velges for to år av gangen (jf. selskapsavtalens § 9).

Representantskapet utpeker de kommunene som til enhver tid skal være representert i styret (jf. vedtektenes § 3.1) og velger leder og nestleder for styret (jf. selskapsavtalens § 9). Representantskapet ansetter også daglig leder. Styret ansetter i øvrige faste stillinger.

Representantskapet har følgende seks faste medlemmer fra 2012:

Stig Holm, representantskapsleder, Kongsvinger kommune
Evy Westfeldt, Grue kommune
Guttorm Kristiansen, Eidskog kommune
Jane Dalan Haugsmoen, Nord-Odal kommune
Anne Mette Øvrum, Sør-Odal kommune
Gunvor Husberg Aaslie, Åsnes kommune.

Styret har følgende fem faste medlemmer fra 2012:

Halvor Ravn Holøyen, styreleder, Kongsvinger
Dina Veflen, nestleder, Sør-Odal

Randi Ryan, Kongsvinger
Trond H. Ellefsrud, Sør-Odal
Sissel Fossum, ansattes representant.

I 2012 ble det avholdt syv representantskapsmøter (vedtektene fastsetter minimum to rep.skapsmøter årlig) og syv styremøter. I oktober 2012 ble det dessuten, som en ny ordning, avholdt eiermøte, bestående av representantskapet pluss ordførerne. Det legges opp til årlige eiermøter.

I 2013 er det så langt avholdt eiermøte 21.3.2013 og representantskapsmøte 4.4.2013.

2.4 Personale

Nina Finsen, som er utdannet barnevernspedagog, tiltrådte som daglig leder for Glåmdal Kriesenter IKS i januar 2012. Selskapet har ni ansatte (inkl. daglig leder; én ansatt er mann) i 7,97 faste stillinger. I tillegg benyttes tre ringevikarer, slik at virksomheten sysselsetter til sammen ca. 9 årsverk. Kriesenteret er døgnbemannet - også i helg.

Det er rundt 50 kriesentre i landet, og Glåmdal Kriesenter IKS er blant de mindre. Glåmdal Kriesenter IKS er medlem av Norsk Kriesenterforbund, som har yrkesetiske retningslinjer med vekt på likeverd, personvern, selvbestemmelse, profesjonalitet og brukermedvirkning.

2.5 Økonomi

Styreleder anser at Glåmdal Kriesenter IKS har en nøktern drift, der man bl.a. benytter brukte kontormøbler og rimelige kurs. Selskapet har gått med driftsoverskudd (som blir fondsavsatt) de senere år:

GLÅMDAL KRISESENTERS REGNSKAP (KR)	2010	2011	2012
<u>Drift:</u>			
Driftsinntekter	4 900 253	4 989 295	5 619 761
Driftsutgifter	4 636 783	4 963 226	5 317 306
Regnskapsmessig overskudd	179 088	369 999	301 806
<u>Balanse:</u>			
Egenkapital	7 734	-15 327	398 222
Gjeld (hovedsakelig pensjonsforpliktelse)	2 012 115	2 450 670	2 976 819

2.6 Tjenesteproduksjon

Glåmdal Kriesenter IKS holder til på Hov - 2 km nord for Kongsvinger sentrum. Lokalet er en tidligere tomannsbolig med 150 m2 primærareal (pluss kjeller og loft), som inneholder fem beboelsesrom, samt stue, kjøkken, medierom, møterom m.m.

Kriesenterloven som trådte i kraft i 2010, pålegger kriesentrene å ha adskilt botilbud til kvinner og menn. Glåmdal Kriesenter IKS har ikke oppfylt dette kravet - før nå. Som følge av økt pågang fra voldsutsatte menn (tre menn siden årets inngang), har daglig leder sørget for å innrede en hybel med separat inngang: Et beboelsesrom i 2. etasje har fått egen stue og bad i kjelleren. Hybelen har et provisorisk preg, men utgjør likevel en "skjermet mannsavdeling". Den første mannen i kriesenterets historie overnattet den 24.4.2013.

Kriesenterloven pålegger kriesentrene å ha et botilbud også til funksjonshemmede. Glåmdal Kriesenters hus på Hov har imidlertid ikke rullestoltilgjengelighet.

Beboerne betaler 100 kr per døgn for mat, mens losji er gratis. Krisesenteret har hatt følgende belegg de senere år:

GLÅMDAL KRISESENTERS BELEGG	2009	2010	2011	2012
Antall kvinner (beboere)	35	36	26	45
Overnattingsdøgn - kvinner	1032	1114	642	574
Gjennomsnittlig botid per kvinne	29	31	25	13

I tillegg kommer barn. Kilde: Årsmeldings "Statistikk beboere".

Økningen i 2012 henger sammen med økt synliggjøring av krisesenter-tilbudet gjennom brosjyren *Handlingsplan mot vold i nære relasjoner i Glåmdalsregionen*. Daglig leder som tiltrådte i januar 2012, har også forsterket det utadrettede arbeidet.

Ved siden av overnatting tilbyr Glåmdal Krisesenter et lavterskeltilbud der folk kan komme for samtale og veiledning. Man trenger ingen henvisning eller avtale og kan komme når som helst. Fokuset er "hjelp til selvhjelp". Krisesenteret har kontakt med førstelinjetjenesten i kommunene (helsestasjon, NAV, barnevern og skole).

For å bedre samarbeidet om implementering av handlingsplan mot vold i nære relasjoner, sendte daglig leder et brev (19.4.2013) til rådmennene med anmodning om å utpeke en kontaktperson. De fleste eierkommuner har nå en administrativ kontaktperson for krisesenteret.

3 Samtale med styreleder og daglig leder (utdrag)

3.1 Selskapsforhold

Styreleder og daglig leder opplyser at de ikke har nære relasjoner hverken til ansatte, leverandører eller samarbeidspartnere.

Virksomheten preges for tiden av to strategiske saker:

- *Handlingsplan mot vold i nære relasjoner i Glåmdalsregionen*: Handlingsplanen ble vedtatt av Glåmdal regionråd i september 2010. Handlingsplanen er vedtatt i kommunestyrene og implementeres i hver kommune.
- *Tilpasning av krisesenterdriften i Glåmdal til nye lovkrav fra 2010 – lokalisering, organisering og finansiering*: Spørsmålet er om krisesenteret skal omorganiseres fra IKS til vertskommunemodell med folkevalgt nemnd drevet av Kongsvinger kommune, samt lokalisering og utvidelse av lokaler.

Eierkommunene, styreleder og daglig leder har våren 2013 særlig fokus på sistnevnte sak om organisering og lokalisering. Representantskapsmøte 4.4.2013 vedtok å be eierkommunene ta stilling til organiseringen innen 1.10.2013.

Et forslag om å overta "Søsterhjemmet" i Sør-Odal ble skrinlagt i 2012. Det er prosjektert et tilbygg på Hov: et modulbygg på 100 m² med to leiligheter - én for menn og én for funksjonshemmede - med fleksibel anvendelse. Som alternativ vurderes en tomt ved Kongsvinger sykehus.

3.2 Avtalemessige forhold

Lov om offentlige anskaffelser (1999-08-16) gjelder også for IKS-er (jf. forskrift om offentlige anskaffelser (2006-04-07) § 1-2). Lovverket regulerer innkjøp over 100 000 kr: "Oppdragsgiver skal føre protokoll for anskaffelser som overstiger 100 000 kroner ekskl. mva." (jf. forskriftens § 3-2 (1)). For kontrakter hvor den anslåtte verdi overstiger 500 000 kr ekskl. mva. skal det utlyses anbud i Doffin (den norske offisielle databasen for kunngjøringer) (jf. forskriftens §2-1 (2)).

Glåmdal Kriesesenters innkjøp faller stort sett under terskelverdiene i lov om offentlige anskaffelser, som dermed har liten betydning for kriesesenteret. Daglig leder er imidlertid kjent med regelverket.

Kriesesenteret disponerer én bil: en Citroen Berlingo. En tre års leasingavtale løper fra 1.12.2012 til 30.11.2015. (Leasingavgiften utgjør 88 000 kr per år.) Anskaffelsen skjedde etter en tilbudsrunde gjennomført i samråd med RIIG (Regional innkjøpsordning i Glåmdalsregionen). Man innhentet tilbud fra Skoda, Opel og Citroen, og anskaffelsen ble drøftet i styret. I henhold til lov om offentlige anskaffelser burde man ha ført en formell anskaffelsesprotokoll, men dette ble ikke gjort.

Forbruket av dagligvarer budsjetteres til 64 000 kr i 2013. Dagligvarene kjøpes på Kiwi, noe man har gjort i mange år.

Styreleder oppgir følgende konsulentbruk:

• Norsk Kriesesenterforbund, medlemskontingent inkl. rådgivning:	60 000 kr per år
• Kongsvinger kommunes økonomikontor, honorar:	54 000 kr per år.
• Glåmdal revisjon IKS, honorar:	27 000 kr per år.
• Glåmdal HMS (bedriftshelsetjeneste), honorar:	16 000 kr per år.
• Tolketjeneste (telefontolking), honorar:	4 000 kr per år.

Kriesesenteret **leier hus** av Kongsvinger kommunale eiendomsetat (KKE). Husleieavtalen er datert 11.5.2010, og husleie-vederlaget utgjør nå 138 000 kr per år. Kriesesenteret har av og til lånt møterom i Kongsvinger rådhus og Glåmdal Interkommunale Voksenopplæring (GIV) på Rasta.

Kriesesenteret har **forsikringsavtale** med Gjensidige Forsikring ASA. Forsikringspremien beløper seg til 73 000 kr for 2013, inklusive personalforsikring (yrkesskade, sykdom og gruppeliv), bilforsikring og innboforsikring. Utleier (KKE) forsikrer bygningen. Det er ikke tegnet styreansvarsforsikring. Selskapets forsikringsavtale er dekkende for virksomheten. Forsikringspremien for 2012 er betalt. Daglig leder har kontaktet forsikringsselskapet for å få redusert årspremien.

Daglig leder fremhever at de har stor nytte av veiledningen fra Kongsvinger kommunes økonomikontor når det gjelder budsjett, regnskap og lønn.

Selskapet har få eiendeler, og det er ingen **heftelser** (pantsette eiendeler). Selskapet har ikke påtatt seg økonomiske forpliktelser i form av låneavtale, garantiansvar eller leasing-gjenkjøpsavtaler.

Det foreligger ingen erstatningskrav eller andre **tvister** med samarbeidspartnere, ansatte eller

brukere. Glåmdal Krisesenter IKS har ingen pågående rettssaker.

3.3 Forpliktelser mot offentlige instanser

Glåmdal Krisesenter IKS har, ifølge styreleder og daglig leder, ingen uoppgjorte krav overfor offentlige instanser, hverken skattemessige forhold eller andre offentlige pålegg.

Glåmdal Krisesenter IKS har sendt årsregnskap og årsberetning til Brønnøysundregistrene hvert år, ifølge styreleder og daglig leder. (Dette er imidlertid ikke pålagt for IKS.)

Det kreves ingen særskilt godkjenning eller konsesjon for krisesentre. Glåmdal Krisesenter IKS oppfyller imidlertid ikke krisesenterloven fra 2010 når det gjelder botilbud til funksjonshemmede (rullestolbrukere). Disse tilbys å være dagbrukere.

3.4 Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Glåmdal Krisesenter IKS driver ingen forurensende virksomhet og utgjør ingen trussel for ytre miljø.

Glåmdal Krisesenter IKS har *verneombud*, som har møte med daglig leder hver måned - før personalmøter. De to går årlige vernerunder sammen. Det foreligger ingen vesentlige arbeidsmiljøavvik (HMS-avvik). Risikovurdering/handlingsplan for HMS foreligger i utkast form.

Krisesenteret har ikke hatt besøk av eller mottatt pålegg fra Arbeidstilsynet. Man har årlig service og kontroll på utstyr.

Sykefraværet utgjorde 11,1 % i 2012. Man hadde to langtidssykemeldinger og noe korttidsfravær. Daglig leder har kontaktet NAV for å inngå IA-avtale (Inkluderende Arbeidsliv) med sikte på å få redusert sykefraværet.

Til tross for relativt høyt sykefravær må arbeidsmiljøet sies å være godt, noe ansatte gir uttrykk for i medarbeidersamtaler hvert halvår. En kompetanseplan virker motiverende. Det er høy stabilitet i personalet; flesteparten av de ni faste medarbeiderne har vært ansatt i over ti år. Krisesenteret er en attraktiv arbeidsplass med mange søkere til utlyste stillinger. Styreleder fremhever at daglig leder har en åpen og inkluderende stil med vekt på medarbeiderinnflytelse.

Voldsrisikoen er lav ved Glåmdal Krisesenter. Utagerende beboere eller besøkende forekommer meget sjelden. (Andre krisesentre har erfart mer av dette.) Nye brukeres behov vurderes, og om nødvendig henvises de til psykisk helsevern. Det hersker rusforbud ved krisesenteret.

Sikkerhetstiltak ivaretas av et sikkerhetsfirma. Det er adgangskontroll med låste dører og sjekk av besøkende på skjerm før det åpnes. Ved trussel mot beboere informeres politiet. Personalet kan også bære voldsalarm til politiet når de er ute med beboere, f.eks. ved kidnappingsfare.

Brannrisiko gjør seg gjeldende i trehuset, men særskilt brann-godkjenning er ikke nødvendig. Brannvesenet hadde befaring i 2011 og ga råd om forbedringer. Som brannforebyggende tiltak ble i 2012 rømningsstiger montert på yttervegger og alarmanlegg med display installert. Brannøvelser avholdes årlig.

Personalet har gått førstehjelpskurs. Daglig leder og flere medarbeidere har vært på HMS-kurs i 2012 i regi av Glåmdal HMS. De ansatte "tenker sikkerhet hver dag". Dette preger også hele bransjen; Norsk Kriesesenterforbund hadde fagdag om sikkerhet i mars 2013.

3.5 Fremtidsutsikter

Saken om organisering og lokalisering av Glåmdal Kriesesenter IKS er vesentlig for å oppfylle lovens krav fullstendig. De seks kommunene ser ut til å være enige om å fortsette samarbeidet, men kanskje som vertskommunesamarbeid i regi av Kongsvinger kommune.

Oppussing og utvidelse av lokalene er beregnet å koste 4,5 mill. kr. Dersom investeringen bæres av huseier (KKE), vil husleie-verderlaget trolig stige. Kriesesenteret vil dermed få noe høyere driftsutgifter.

Styreleder og daglig leder anser at det i høy grad er grunnlag for fortsatt drift. Kriesesenterloven og familiesituasjonen i landet og Glåmdalsregionen tilsier det.

4 Uttalelser fra styrende organer (utdrag)

4.1 Styre

Styreleder Halvor Ravn Holøyen har besvart spørreskjema, der han bekrefter bruken av følgende styringsdokumenter for Glåmdal Kriesesenter IKS: selskapsavtale, vedtekter, handlingsplan mot vold i nære relasjoner, årsbudsjett og årsmelding med regnskap. (Styreinstruks foreligger ikke. Det er ikke pålagt å ha det.)

Kvartalsrapporter ble etterlyst i en revisjonsrapport (19.12.2012) og er derfor vedtatt innført. Kvartalsrapport vil bli fremlagt for styret første gang i mai 2013. Styreleder opplyser at årsplan ikke benyttes per i dag, men interne planer kan oppgraderes til dette.

Styreleder fremhever følgende kjennetegn ved rapporteringen til eierkommunene:

- Alle dokumenter til og møterefater fra styremøter og representantskapsmøter sendes eierkommunene ved rådmann og ordfører.
- Medlemmer av styre og representantskap rapporterer uformelt til sine kommuner.
- Styret og representantskapet, samt eiermøte, har for tiden høy aktivitet.

Da daglig leder tiltrådte i januar 2012, fikk hun utdelt funksjonsbeskrivelse for stillingen. Styreleder har ukentlig kontakt med daglig leder og avholder årlige medarbeidersamtaler med henne. Bilag over 10 000 kr skal godkjennes av styret.

Styreleder mottar en fast godtgjøring på 8000 kr per år og i tillegg 1000 kr per møte og reisegodtgjøring (som øvrige styremedlemmer). Daglig leders årslønn er 505 000 kr - ingen bonus.

4.2 Representantskap

Representantskapets leder Stig Holm har besvart ni spørsmål, herunder:

- Er det utarbeidet en eierskapsstrategi for virksomheten? Svar: "Selskapsavtale."
- Rapporteres det til eierne gjennom årlige eiermeldinger? "Ja, gjennom årsmelding og årlige eiermøter."

- Har eierne utformet retningslinjer - for styret: "Ja, gjennom vedtekter." – For administrasjonen: "Ja, egen arbeidsinstruks."
- Er eierrepresentantene bevisste på sine oppgaver? "Ja, de informerer sine kommuner."
- Har eierrepresentantene en forståelse av virksomheten, herunder virksomhetens samfunnsmessige betydning? "Ja, gjennom aktiv deltakelse i rep.skapet."
- Beskriv kort behandlingen av budsjettet: "Utarbeides av daglig leder, styrebehandles før det vedtas av rep.skapet."

Representantskapets leder oppsummerer muntlig: "Daglig leder gjør en veldig god jobb, og økonomistyringen er god. Eierne er også godt fornøyd med innflytelsen på selskapet."

Representantskapsmøtet 4.4.2013 vedtok å be eierkommunene ta stilling til organisering - IKS versus vertskommunemodell med folkevalgt nemnd - innen 1.10.2013. Fortsatt lokalisering på Hov er mest sannsynlig, men Kongsvinger kommune bes bekrefte at lokalene på Hov kan utvides. Nytt representantskapsmøte i oktober 2013 vil ta endelig stilling til organisering og lokalisering.

Representantskapets leder kommenterer at selv om organisering nå har vært diskutert i et par år, er det nødvendig å ta diskusjonen om IKS vs. vertskommunemodell en siste gang, for å sikre eiernes kontroll i dette viktige spørsmålet. Imidlertid er det på høy tid å fatte en avgjørelse.

5 Eierkommunenes oppfølging av eierinteresser

Kapittel 2.3 (side 4) gir en oversikt over styrende organer, herunder representantskap, styre og eiermøte. Nedenfor presenteres den enkelte eierkommunes oppfølging av sine eierinteresser generelt og i Glåmdal Kriesenter IKS spesielt. Punktene 1 - 4 gjelder styringsdokumenter/ rutiner; punkt 5 er en kort situasjonsrapport fra kommunens representantskapsmedlem:

5.1 Åsnes kommune

1. *God selskapsstyring i Åsnes kommunene* (kommunestyret 30.3.2009): Dette styringsdokumentet er basert på Rådmannsutvalgets forslag fra januar 2009 (som i øvrige kommuner). Saken fremhever *Regler for god selskapsstyring* (jf. vedlegg 2).
2. *Eiermelding 2012* (kommunestyret 29.10.2012).
3. *Handlingsplan mot vold i nære relasjoner i Glåmdalsregionen* (kommunestyret 29.11.2010): Åsnes kommune tar handlingsplanen til orientering og vil i sine planverk arbeide for visjonen "I Glåmdalsregionen vil vi ha nulltoleranse mot vold".
4. *Tilpasning av krisesenterdriften i Glåmdalen til nye lovkrav fra 2010 – lokalisering, organisering og finansiering* (kommunestyret 27.06.2011): Saken behandles på nytt innen 1.10.2013.
5. *Representantskapsmedlem* Gunvor Husberg Aaslie gir uttrykk for at det var en del utfordringer i krisesenteret tidligere. Det siste året har mye falt på plass, og Aaslie er nå fornøyd både med driften og eiernes innflytelse.

5.2 Grue kommune

1. *God selskapsstyring i Grue kommunene* (kommunestyret 30.3.2009).
2. *Eiermelding 2013* (kommunestyret 4.2.2013): Eiermeldingen, som er en oppdatering av kommunens første eiermelding i 2010, nevner bl.a. opplæring av eierrepresentanter, habilitet, etiske retningslinjer og styreinstruks. Rådmannen tilføyer at Grue kommune

vurderer å etablere et eiersekretariat.

3. *Handlingsplan mot vold i nære relasjoner* (kommunestyret 22.11.2010): Handlingsplanen tas til orientering; en egen handlingsplan for Grue fremlegges senere.
4. *Tilpasning av krisesenterdriften i Glåmdalen til nye lovkrav fra 2010 – lokalisering, organisering og finansiering* (kommunestyret 27.6.2011): Saken behandles på nytt innen 1.10.2013.
5. *Representantskapsmedlem* Evy Westfjeld føler at informasjonen til tider har vært mangelfull. Det har bl.a. vært vanskelig å bringe på det rene hva Grue kommune får igjen for pengene. Krisesenteret har tidvis levd sitt eget liv, men ting er i bedring nå.

5.3 Kongsvinger kommune

1. *God selskapsstyring i Kongsvinger kommunene* (kommunestyret 30.4.2009).
2. *Eierskapsmelding 2011* (kommunestyret 15.12.2011): Meldingen gir oversikt over 7 IKS-er, 13 AS-er, 3 stiftelser og 4 andre selskaper som Kongsvinger kommune har eierinteresser i. Eierskapsmeldingen utarbeides årlig (men ikke i 2012).
3. *Handlingsplan mot vold i nære relasjoner* (kommunestyret 7.12.2010): En arbeidsgruppe er i ferd med å utarbeide en tiltaksplan mot vold i nære relasjoner, som vil bli innarbeidet i folkehelseplan.
4. *Tilpasning av krisesenterdriften i Glåmdalen til nye lovkrav fra 2010 – lokalisering, organisering og finansiering* (formannskapet 25.9.2012): Saken behandles på nytt innen 1.10.2013.
5. *Representantskapets leder* Stig Holm, som representerer Kongsvinger, er godt fornøyd med eiernes innflytelse på selskapet (jf. kapittel 4.2, side 9).

5.4 Eidskog kommune

1. *God selskapsstyring i Eidskog kommunene* (kommunestyret 30.4.2009).
2. *Eierskapsmelding 2012* (kommunestyret 22.11.2012): "Forvaltningen av Eidskog kommunes eierinteresser i forskjellige selskaper er delt i to. Eidskog kommune forvalter eierskap i selskaper som opererer i markeder innenfor offentlig tjenesteyting, mens Eidskog næringsservice KF forvalter eierskapet i selskaper som primært opererer i det private markedet." Selskaper forvaltet av Eidskog Næringsservice KF ble omtalt i *Eierskapsmelding 2011*.
3. *Handlingsplan mot vold i nære relasjoner* (kommunestyret 31.3.2011).
4. *Tilpasning av krisesenterdriften i Glåmdalen til nye lovkrav fra 2010 – lokalisering, organisering og finansiering* (formannskapet 26.5.2011): Saken behandles på nytt innen 1.10.2013.
5. *Representantskapsmedlem* Guttorm Kristiansen fra Eidskog kommune synes ting fungerer bra i Glåmdal Krisesenter IKS. Daglig leder gjør en utmerket jobb, og det er full kontroll på økonomien. Samarbeidet mellom kommunene er godt, og eierne har "hånden på rattet" i selskapet. Kristiansen har stilt opp i Eidskog formannskap og informert. Det er viktig at organisering og lokalisering av krisesenteret nå avgjøres.

5.5 Nord-Odal kommune

1. *God selskapsstyring i Nord-Odal kommune* (kommunestyret 27.5.2009).
2. *Eierskapsmelding Nord-Odal kommune 2011* (kommunestyret 12.12.2012): Dette er første eierskapsmelding fra Nord-Odal kommune, som er ment å utkomme årlig. Eierskapsmeldingen gir oversikt over 32 selskaper der Nord-Odal kommune er eier, medeier eller samarbeidspartner.
3. *Handlingsplan mot vold i nære relasjoner* (kommunestyret 15.12.2010).

4. *Tilpasning av krisesenterdriften i Glåmdalen til nye lovkrav fra 2010* (kommunestyret 24.11.2010): Saken behandles på nytt innen 1.10.2013.
5. *Representantskapsmedlem* Jane Dalan Haugsmoen uttaler til revisor at hun opplever å ha innflytelse på selskapet. Som et minus trekker hun imidlertid frem saken om lokalisering i 2011 (Søsterhjemmet), som gikk til kommunestyrene. "Representantskapet ble ikke trukket inn i saken; da følte vi oss overkjørt," sier hun. Ellers fungerer eierstyringen brukbart.

5.6 Sør-Odal kommune

1. *God selskapsstyring i Glåmdalsregionen* (kommunestyret 19.5.2009). Kommunestyret slutter seg til Rådmannsutvalgets 12 punkter for god selskapsstyring og ber formannskapet gjennomføre årlige dialogmøter om selskapene.
2. *Eiermelding 2012* (kommunestyret 19.6.2012): I rådmannens saksfremlegg heter det bl.a.: "Eiermeldingen vil vise omgivelsene, næringsliv, innbyggere og andre interessenter hvordan kommunen ønsker å utøve sitt eierskap. Eierstyring er en politisk viljeserklæring... Sør-Odal kommune ønsker å evaluere eiermeldingen annet hvert år."
3. *Handlingsplan mot vold i nære relasjoner* (kommunestyret 5.2.2011): Sør-Odal kommune sluttet seg til handlingsplanen, og en egen handlingsplan for Sør-Odal kommune utarbeides innen sommeren 2012.
4. *Tilpasning av krisesenterdriften i Glåmdalen til nye lovkrav fra 2010 – lokalisering, organisering og finansiering* (formannskapet 8.11.2011). Saken behandles på nytt innen 1.10.2013.
5. *Representantskapsmedlem* Anne Mette Øvrums uttaler at daglig leder og styret fungerer meget godt. Hun opplever at Sør-Odal kommune utøver sine eierinteresser. Sak om organisering og lokalisering kommer opp for kommunestyret i sommer. Hun anser at det er stort behov for krisesenteret, og hun ønsker et synlig krisesenter. Ved siden av organiseringen blir investering og finansiering av tilbygg/oppussing på Hov en viktig sak.

6 Revisor

Glåmdal revisjon IKS påpekte i en revisjonsrapport (19.12.2012) følgende: "For 2012 er det en del bilag som ikke er attestert"; det gjaldt både fakturaer, reiseregninger og timelister. Daglig leder svarte at "Bilagene er behandlet da daglig leder var alene på jobb" - for å rekke innbetalingsfrister. Rutinene er nå innskjerpet, slik at alle bilag må ha to underskrifter før utbetaling.

Revisors beretning for 2012 (Glåmdal revisjon IKS 15.3.2013) oppsummerer: Glåmdal Krisesenter IKS sitt årsregnskap 2012 viser et regnskapsmessig resultat (mindreforbruk) på 301 806 kr. Revisor konkluderer med at årsregnskap 2012 er avgitt i samsvar med lov og forskrifter, gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen og er i samsvar med budsjettvedtak.

Revisorberetningen påpekte imidlertid et forhold vedrørende året før: Regnskapsmessig mindreforbruk på 369 999 kr for 2011 er ikke tatt stilling til og disponert, slik forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper § 4 tilsier. Dette ble brakt i orden 14.3.2013, da representantskapet vedtok at "overskuddet fra 2011 og 2012 overføres til investeringsfond".

7 Konklusjon

Glåmdal revisjon IKS konkluderer med at alle kommunene fører kontroll med sine eierinteresser. De har etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser. *God selskapsstyring*, som ble utarbeidet av Rådmannsutvalget i 2009, er vedtatt i alle kommunestyre. *Eier(skaps)melding 2012* (osv.) avgis årlig til kommunestyret i de fleste kommunene. Representantskapet har høy møteaktivitet, og eierne følger i tillegg opp selskapet gjennom årlige eiermøter.

Den daglige driften av Glåmdal Kriesesenter IKS er god, både kriesesenterfaglig, personalmessig og økonomisk. Styreleder har god kjennskap til selskapets drift og fører tett dialog med daglig leder, som leder virksomheten på en god måte.

Glåmdal Kriesesenter IKS innredet i april 2013 et provisorisk botilbud til menn, men mangler fortsatt plass til funksjonshemmede (rullestolbrukere). Selv om kriesesenteret har et dagtilbud til disse, oppfylles ikke kriesesenterloven fullt ut. Glåmdal revisjon IKS anser at kommunenes eierinteresser ikke har blitt utøvd fullt ut i samsvar med aktuelle lovbestemmelser.

Kriesesenterloven trådte i kraft i januar 2010 - for over tre år siden. Prosjekt *Tilpasning av kriesesenterdriften i Glåmdalen til nye lovkrav fra 2010* startet i september 2010. I 2,5 år har eierne stått på stedet hvil i et veikryss. Det haster nå med å få avklart selskapets organisering og lokalisering.

I styringsdokumentet *God selskapsstyring i kommunene i Glåmdalsregionen* (januar 2009) heter det (side 9): "Men det er ikke gitt at kommunens strategi for eierskapet implementeres bare gjennom valg av gode personer til styret, representantskap eller generalforsamling. *Den viktigste betingelsen er at kommunestyret som sådan har en gjennomdrøftet og etablert strategi for hva kommunen ønsker med sitt eierskap.* Først da kan kommunestyrets representanter i styre, representantskap og generalforsamling ivareta kommunens interesser gjennom sine formelle roller i selskapenes organer."

Setningen som rådmennene kursiverte, har ikke innen rimelig tid blitt etterlevd av eierkommunene til Glåmdal Kriesesenter IKS. Rutinene har vært gode nok, men er ikke blitt fulgt. Dette innebærer i noen grad en svikt i eiernes utøvelse av sitt eierskap.

God selskapsstyring i kommunene i Glåmdalsregionen (januar 2009) bør for øvrig revideres. KS' *Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak* (mai 2010) presiserer f.eks. (i punkt 16) at det er eierkommunene som bør fastsette og utbetale godtgjøringen til sine medlemmer i representantskapet i interkommunale selskaper.

8 Anbefalinger

Glåmdal revisjon IKS anbefaler eierkommunene å vurdere følgende forbedringstiltak:

- Eierkommunene bør ta stilling til Glåmdal Kriesesenters organisering og lokalisering innen 1.10.2013, slik at kriesesenterloven oppfylles også for funksjonshemmede og for å stake ut veien videre for selskapet. Representantskapet bør avgjøre saken innen 1.12.2013.
- Kommunene bør utarbeide eierskapsmelding til kommunestyret hvert år.

- Styringsdokumentet *God selskapsstyring i kommunene i Glåmdalsregionen* revideres.
- Krisesenteret bør utarbeide årsplan (virksomhetsplan) fra 2014.

Kongsvinger 13.5.2013

Lina Kristin Høgås
oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Didrik Hjort
forvaltningsrevisor

VEDLEGG 1: Spørreskjemaer

SELSKAPSKONTROLL I GLÅMDAL KRISESENTER IKS - SPØRSMÅL TIL REPRESENTANTSKAPSLÉDER

1. Hvorfor er virksomheten organisert som eget selskap?
2. Hva er begrunnelsen for valg av selskapsform?
3. Er det utarbeidet en eierskapsstrategi for virksomheten?
4. Rapporteres det til eierne gjennom årlig Eiermelding?
5. Har eierne utformet retningslinjer for:
 - a. Styret:
 - b. Administrasjon:
6. Har eierne definert virksomhetens verdigrunnlag?
7. Er Eierrepresentantene bevisste på sine oppgaver?
8. Har Eierrepresentantene en forståelse av virksomheten, herunder virksomhetens samfunnsmessige betydning?
9. Beskriv kort behandlingen av budsjettet.

Spørsmålene er besvart utfra representantskapsleders faktiske kunnskap om virksomheten per dags dato.

Kongsvinger

Stig Holm
Representantskapsleder i Glåmdal krisesenter IKS

SELSKAPSKONTROLL I GLÅMDAL KRISESENTER IKS - SPØRSMÅL TIL STYRELEDER

1. Hvilke eierrepresentanter følger opp eierskapet til virksomheten?
2. Hvilke rutiner for rapportering til eierne av virksomheten foreligger?
3. Hva er virksomhetens formål og verdigrunnlag?
4. Har eierne definert strategier/retningslinjer for:
 - a. Styret:
 - b. Administrasjon:
5. Utfra en risikovurdering - hva er virksomhetens kritiske faktorer?
 - a. Drift
 - b. Økonomi
6. Mottar styret følgende styringsdokumenter regelmessig?
 - a. Årsmelding/regnskap:
 - b. Årsbudsjett:
 - c. Årsplan:
 - d. Kvartalsrapporter m/regnskap:
 - e. Prosjektregnskap:
 - f. Andre styringsdokumenter:
7. Hvordan praktiseres oppfølging av daglig leder?
 - a. Stillingsinstruks:
 - b. Årlig medarbeidersamtale:
 - c. Annen oppfølging av daglig leder:
8. Hvilke fullmakter er gitt internt i virksomheten?

9. Følges reglene om offentlige anskaffelser?

10. Revisjon:

a. Hvilket honorar/godtgjøring mottar revisor?

b. Hvilke oppgaver utføres av revisor utover pliktig revisjon?

11. Hvilke honorarer/godtgjøringer mottar styrets medlemmer?

12. Gi en oversikt over lønn og godtgjøringer (inkl. bonus) til ledende ansatte.

13. Overholdes bestemmelsene for helse, miljø og sikkerhet (HMS) for personalet?

14. Hvordan er virksomheten forsikret?

15. Er det begått irregulære eller straffbare forhold i virksomheten?

Spørsmålene er besvart utfra styreleders faktisk kunnskap om virksomheten per dags dato.

Kongsvinger

Halvor Holøyen
Styreleder i Glåmdal krisesenter IKS

SELSKAPSKONTROLL I GLÅMDAL KRISESENTER IKS - SPØRSMÅL TIL DAGLIG LEDER

	SPØRSMÅL	DAGLIG LEDERS SVAR
1	<u>Selskapsforhold:</u>	
1.1	Har selskapets ledelse nære relasjoner til ansatte, leverandører, samarbeidspartnere? Jf. Purehelp.no.	
1.2	Foreligger det vedtektsfestede begrensninger for driften?	
1.3	Er driften innrettet etter vedtektene?	
1.4	Er det fattet strategiske beslutninger for selskapet på eier- eller styrenivå? Er beslutningene kommunisert og etterlevd?	
2	<u>Avtalemessige forhold:</u>	
2.1	Etterleves reglene om offentlige anskaffelse (anbud, protokoll m.m.)?	
2.2	Har selskapet sikret rett til bruk av sine lokaler (husleieavtaler m.m.)?	
2.3	Hvilke motorvogner (type og reg.nr.) eies og leases? Jf. Brreg.no - motorvognregister og løsreregister.	
2.4	Har selskapet heftelser i fast eiendom eller andre aktiva (pantsatt)? Jf. Brreg.no.	
2.5	Har selskapet økonomiske forpliktelser i form av låneavtale/gjeld, garantiansvar eller leasing-gjenkjøpsavtaler?	
2.6	Er selskapet tilstrekkelig forsikret i forhold til risiko ved driften? Er det tegnet styre-ansvarsforsikring? Forsikringsavtale fremlegges.	
2.7	Har selskapet uoppgjorte erstatningskrav?	
2.8	Hvilke eksterne rådgivere benyttes? Hvor mye penger brukes på konsulentene?	
3		
3.1	Har selskapet uoppgjorte skatte- eller merverdiavgiftskrav?	
3.2	Har selskapet levert årsregnskap og årsberetning rettidig? Jf. Brreg.no.	

3.3	Er selskapet i besittelse av nødvendige godkjenninger og konsesjoner for utøvelse av driften?	
3.4	Driver selskapet i overensstemmelse med gjeldende lover, forskrifter, øvrige bransjekrav og standarder?	
4	Juridiske forhold/tvister:	
4.1	Har selskapet tvister for domstolene?	
4.2	Har selskapet pågående tvister med samarbeidspartnere?	
4.3	Har selskapet pågående tvister med ansatte?	
4.4	Har selskapet mottatt pålegg eller andre plikter fra offentlige instanser?	
5	Organisasjon:	
5.1	Gi en oversikt over faste og midlertidige stillinger. Er det uklare ansettelsesforhold?	
5.5	Har styret utarbeidet stillingsinstruks for daglig leder?	
6	HMS:	
6.1	Hvor høyt er sykefraværet? Årsaker?	
6.2	Er arbeidsmiljøet godt?	
6.3	Benyttes et avvikssystem?	
6.4	Utgjør selskapets drift en potensiell risiko for miljøet (forurensning)?	
6.5	Utgjør selskapets drift en potensiell risiko for brukere?	
6.6	Er det foretatt nødvendige sikringstiltak for å redusere risiko?	
6.7	Forebygges brann?	
7	Fremtidsutsikter:	
7.1	Er det ikke-økonomiske forhold som tilsier en forverring av selskapets drift?	
7.2	Er det økonomiske forhold som tilsier en forverring av selskapet drift?	
7.3	Er det grunnlag for videre drift? Jf. årsberetning og revisors beretning.	

REGLER FOR GOD SELSKAPSSTYRING

1. Eierskapsmelding

Kommunestyret skal hvert år behandle en Eierskapsmelding som gir kommunestyret anledning til å vurdere, drøfte og fastsette kommunestyrets strategi for kommunens eierskap i de ulike selskapene. Eierskapsmeldingen skal være offentlig og lett tilgjengelig for kommunens innbyggere og andre interesserte.

2. Formål og styringsperspektiver

Ved stiftelse av eller deltakelse i det enkelte selskap skal kommunestyret legge vekt på utforming av formålet med selskapets virksomhet sett fra kommunens side. *Selskapene bør i størst mulig grad følge de samme styringsprinsipper og det samme årshjul som eierkommunen gjør.*

3. Etiske retningslinjer

Selskaper som kommunen deltar i, skal drives etter de samme etiske retningslinjer som er fastsatt for kommunens virksomhet. Dette kravet bør tas med i selskapets vedtekter.

4. Oppnevning av medlemmer i selskapenes styringsorganer

- Kommunestyret velger styremedlemmene til kommunale foretak
- Kommunestyret velger representantskapsmedlemmer (minst 2) til interkommunale selskaper som kommune deltar i
- Kommunestyret velger representanter til generalforsamlingen (minst 2) i aksjeselskaper som kommunen er heleier eller deleier i

5. Kommunalt valgte medlemmer til representantskap og generalforsamlinger

Kommunestyrets valgte medlemmer til representantskapet i interkommunale selskaper og generalforsamlinger i aksjeselskaper, er forpliktet til å ivareta kommunestyrets hensikt og rammer for selskapene slik dette er uttrykt i selskapsavtale, aksjonæravtale, vedtekter, eierstrategi eller særlig instruks eller vedtak. Disse representanter bør primært være sentrale og aktive folkevalgte.

6. Styremedlemmer

Å være styremedlem i et kommunalt selskap er et personlig verv. Styret rekrutteres med bakgrunn i kompetansekrav og skal ivareta selskapets samlede interesser. Styremedlemmer velges normalt for 2 år i gangen.

7. Valgbarhet

Både folkevalgte og andre er valgbar til kommunale selskapers styringsorganer. Ingen kan inneha samme funksjon/rolle i et kommunalt styringsorgan ut over 8 år.

Ansatte kan velges som medlemmer i selskapers styre, men da er dette som et personlig verv, ikke som representant fra kommunen eller kommunes administrasjon.

Rådmannen er ikke valgbar til noe styringsorgan for kommunalt selskap.

8. Habilitet

De enkelte representanter må selv passe på sin habilitet – både når de arbeider i selskapenes styringsorganer, og når de forbereder saker eller deltar i kommunale beslutningsorganer. Medlemmer av styre i selvstendig juridisk selskap skal være ugild i politisk organs behandling av saker som angår selskapet – selv om selskapet er bare kommunalt/offentlig eid.

9. Godtgjørelse

Det er selskapene som dekker godtgjørelse til sine representanter i representantskap, generalforsamlinger og for styremedlemmene.

Styrenes godtgjørelser vedtas av representantskap/generalforsamlingen. Daglig leder og styrets godtgjørelser bør framgå av årsmeldingen/ noter til regnskapet

10. Kombinasjonen egenregi og konkurranse

Kommunale selskaper som er opprettet for produksjon i egenregi, kan ikke konkurrere i markedet med mindre dette er hjemlet i formålet for selskapet. I tilfelle egenregiproduksjon skal kombineres med konkurranseutsatt produksjon, skal kryss-subsidering ikke forekomme og særregnskap som dokumenterer dette føres.

11. Dialog mellom kommunen som eier og kommunens selskaper

Kommunestyret eller det organ som kommunestyret delegerer til, skal en gang hvert år få en direkte orientering fra hvert av kommunens selskaper om status, virksomhet og framtid. Orienteringen fra selskapet bør ledes av styreleder.

Kommunen kan ta initiativ til uformelle drøftinger med selskapene. I slike drøftinger skal minst både rådmann og ordfører delta, Selskapet bør minst være representert ved styreleder og daglig leder.

12. Interkommunale selskaper

For selskaper der flere kommuner er eiere, skal kommunene samordne sine rammer og standpunkter før behandling av prinsipielle saker i representantskap og generalforsamlinger. Dette skal skje gjennom felles eiermøter i juni hvert år under ledelse av ordførerne.

For noen selskaper kreves en pratisk tilpassning ut fra annet regelverk, tilsvarende ordninger, inngåtte selskapsavtaler osv. Vesentlige avvik fra prinsippene må rapporteres gjennom den årlige eierskapsmeldingen. Ved inngåelse av nye aksjonær- eller selskapsavtaler – eller revisjon av eksisterende - skal prinsippene i størst mulig grad innarbeides.